

Zn. SPR-4158/07-20

PŘÍKAZ

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako příslušný správní orgán podle § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 2 odst. 2 a § 46 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, vydává dne 16. srpna 2007 v souladu s § 150 odst. 1 správního řádu tento příkaz:

Je prokázáno, že účastník řízení: **Společenství vlastníků jednotek** [redacted]

[redacted] v souvislosti se zpracováním osobních údajů osob vstupujících a vycházejících z bytového domu na shora uvedené adrese, včetně osob pohybující se před vchodem do bytového domu, jako správce jejich osobních údajů podle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., shromažďoval osobní údaje všech osob, které se v uvedených prostorách zdržovaly, aniž by disponoval souhlasem těchto osob se zpracováním osobních údajů uvedeným způsobem, přičemž se nejednalo o zpracování podléhající některé z výjimek podle § 5 odst. 2 písm. a) až g) citovaného zákona; dále dotčené osoby předem neinformoval o podmínkách tohoto zpracování a jejich právech, záznam z kamerového systému uchovával po dobu 8 dnů a dále nepřijal opatření proti možnosti neoprávněného nebo nahodilého přístupu nebo zneužití zpracovávaných záznamů s osobními údaji dotčených osob a předem písemně neoznámil Úřadu pro ochranu osobních údajů, že hodlá zpracovávat osobní údaje prostřednictvím kamerového systému se záznamem,

čímž porušil povinnost stanovenou v § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování,

dále porušil povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat osobní údaje se souhlasem subjektů údajů a bez tohoto souhlasu pouze na základě výjimek podle § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona,

dále porušil povinnost stanovenou v § 11 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost informovat subjekty údajů při shromažďování osobních údajů o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel budou osobní údaje zpracovány, kdo a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat, komu mohou být osobní údaje zpřístupněny a nepoučil je o jejich právu přístupu k osobním údajům, právu na opravu osobních údajů, jakož i o dalších právech stanovených v § 21 zákona č. 101/2000 Sb.,

dále porušil povinnost stanovenou v § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů,

a dále porušil povinnost stanovenou v § 16 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost oznámit před zpracováním osobních údajů písemně Úřadu pro ochranu osobních údajů, že hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje, aniž naplnil některou z výjimek uvedených v § 18 zákona č. 101/2000 Sb.,

a tím spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. d, e), f), h) a i) zákona č. 101/2000 Sb., neboť uchovával osobní údaje po dobu delší než nezbytnou k účelu zpracování, zpracovával osobní údaje bez souhlasu subjektů údajů mimo případy uvedené v zákoně, neposkytnul subjektům údajů informace v rozsahu nebo zákonem stanoveným způsobem, nepřijal nebo neprovedl opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů a nesplnil oznamovací povinnost podle tohoto zákona,

za což se mu v souladu s § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. ukládá

pokuta ve výši 30.000 Kč
(slovy třicet tisíc korun českých)

a dále podle § 79 odst. 5 správního řádu povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč,

obojí splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu bezhotovostním převodem na účet vedený u ČNB, č. ú. 3754-5825001/0710, variabilní symbol IČO účastníka řízení, konstantní symbol 1148.

Odůvodnění

Podkladem pro vydání příkazu byl kontrolní protokol zn. INSP2-0033/06-14 ze dne 16. května 2007, pořízený inspektorem Úřadu pro ochranu osobních údajů Ing. Bc. Milošem Dokoupilem v rámci kontroly provedené u účastníka řízení ve dnech 6. prosince 2006 až 30. března 2007.

Ze spisového materiálu vyplývá, že na základě rozhodnutí výboru **Společenství vlastníků jednotek** [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] (dále také „Společenství“), byl v průběhu měsíce října 2006 uveden do provozu kamerový systém se záznamem v bytovém domě na shora uvedené adrese (dále také „dům“), za účelem zabránit poškozování domu a jeho vybavení ve společných prostorách, který tvoří řídicí jednotka a tři samostatné kamery. První

kamera byla instalována nad vchodem do domu a sledovala prostor vstupních dveří a panel se zvonkovými tlačítky, druhá kamera byla instalována v přízemí v chodbě domu a sledovala prostor od vstupních dveří ke dveřím do chodby výtahů a se vstupem na jediné přístupové schodiště k bytům a třetí kamera byla instalována rovněž v přízemí v chodbě výtahů a sledovala dveře výtahů, dveře vstupu na jediné přístupové schodiště k bytům a jediné dveře do nebytových prostor v přízemí domu. Kamery s dostatečnou kvalitou barevného obrazového záznamu a zvukového signálu k identifikaci zaznamenaných osob snímaly signál v nepřetržitém režimu a byly umístěny tak, že každá osoba, která vcházela nebo vycházela do/z domu, musela vždy projít prostory snímanými všemi třemi kamerami. V době kontroly bylo zjištěno, že nejstarší uložené soubory jsou z doby před 8 dny.

Řídící jednotka kamerového systému s monitorem byla umístěna v kanceláři Společenství v přízemí domu a byla zajištěna standardními dveřmi s vložkou FAB. Klíče od kanceláře nebyly evidovány a jejich počet nebyl v průběhu kontroly zjištěn. Okna do kanceláře byla uzavíratelná běžným způsobem, bez dalšího zabezpečení. Kancelář obvykle využívali členové výboru Společenství a kamerový systém obsluhoval a záznamy z kamerového systému obvykle namátkově prohlížel ještě v době kontroly ██████████, bývalý člen výboru Společenství. Pro přístup do řídicí jednotky systému a tedy i pro přístup k uloženým souborům bylo požadováno přístupové jméno a heslo pouze při uvedení systému do chodu. Poté byl systém včetně pořízených záznamů volně přístupný všem uživatelům bez nutnosti přihlášení, přičemž systém byl v chodu trvale a nebyl vypínán. Uložené záznamy bylo možno zkopírovat na externí paměťový nosič prostřednictvím rozhraní USB.

Členové Společenství, tj. jednotliví vlastníci bytových jednotek, byli s instalací kamerového systému seznámeni na schůzi Společenství dne 25. října 2006. Souhlas jednotlivých vlastníků bytů ani jiných osob s instalací a provozem kamerového systému nebyl požadován ani na této schůzi, ani později. Informace o rozsahu a způsobu zpracování pořízených audiovizuálních záznamů nebyla vlastníkům podána. Po vlastnicích bytů bylo pouze požadováno, aby ponechávali trvale rozsvícené světlo ve sledovaných prostorách z důvodu zajištění správné funkce kamer.

Na vstupních dveřích domu byla zvenčí umístěna tabulka s textem: „Tento objekt je střežen kamerovým systémem“. Jiným způsobem nebyly dotčené osoby, nacházející se v zorném poli kamer, informovány.

Společenství mělo zpracovanou směrnici pro používání monitorovacího kamerového systému, která určovala, že účelem jeho využití je pouze zjištění pachatele poškozujícího vybavení objektu ve vstupu a před vstupem, dále že obsluhovat zařízení smí pouze člen výboru Společenství nebo jím určený člen Společenství a dále upravovala postup pro užití pořízeného záznamu pouze pro případ spáchání přestupku nebo trestného činu. Směrnice byla vyvěšena jen v kanceláři Společenství a sloužila pro informaci osobám obsluhujícím řídicí jednotku kamerového systému.

Společenství ke dni zahájení kontroly, tj. k 6. prosinci 2007, nepožádalo Úřad pro ochranu osobních údajů o registraci provozování kamerového systému se záznamem.

Společenství, jak vyplývá z výše uvedeného, určilo účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádělo zpracování a odpovídalo za ně, bylo tedy ve vztahu k osobním údajům shromažďeným prostřednictvím tohoto systému jejich správcem ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. a odpovídalo za dodržení veškerých povinností stanovených tímto zákonem.

Na provozovatele kamerového systému se přitom zákon č. 101/2000 Sb. vztahuje za předpokladu, že systematicky zpracovává získávané informace ve smyslu ustanovení § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. Podle názoru správního orgánu je tomu tak vždy, když je kamerový systém (zaměřený na monitorování fyzických osob) vybaven záznamovým zařízením, neboť v takovém případě dochází k systematickému shromažďování snímků osob nacházejících se v určitém časovém úseku v monitorovaném prostoru. Obrazové a zvukové informace získané kamerovým systémem jsou automatizovaně převáděny do podoby datových souborů, které jsou shromažďovány, uchovávány a slouží pro další zpracování. Uvedená činnost je zpracováním osobních údajů ve smyslu ustanovení § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. V uvedených souvislostech lze nadto vyslovit i jistou presumpci dalšího využívání těchto záběrů; v opačném případě (pokud by záběry neměly být nijak využívány) by záznamové zařízení postrádalo jakýkoli smysl.

Zákon č. 101/2000 Sb. provádí ústavně zakotvené základní právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o jeho osobě (vyjádřené v čl. 10 odst. 3 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod), které je neoddělitelnou součástí práva na ochranu soukromí, resp. soukromého a rodinného života. Uvedená základní lidská práva vyplývají i z mezinárodních úmluv, které je Česká republika povinna dodržovat a práva z nich vyplývající garantovat (např. Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod).

K instalaci kamerových systémů správní orgán obecně uvádí, že je lze s ohledem na jejich zvláštní charakter, který umožňuje hrubý zásah do soukromého a osobního života subjektu údajů, použít až teprve tehdy, pokud už všechny méně invazivní prostředky (např. zvýšení dozoru fyzickými osobami) selhaly. Jinými slovy, je třeba v jednotlivých případech uplatňovat zásadu přiměřenosti s ohledem na sledované účely, která zahrnuje povinnost minimalizace získávaných údajů na straně správce údajů. Ze zásady přiměřenosti tak vyplývá, že kamerové systémy lze použít v případě, že se jiná opatření směřující k prevenci, ochraně nebo zabezpečení fyzické povahy, která nevyžadují pořizování obrazových záznamů, ukáží být nedostatečnými a nebo nepoužitelnými s ohledem na správcem prezentované legitimní účely.

Jednou ze základních povinností správce osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb. je povinnost vyjádřená v § 5 odst. 2 tohoto zákona, tedy povinnost údaje zpracovávat zásadně pouze se souhlasem subjektu údajů, tj. osob o jejichž údaje se jedná. Bez tohoto souhlasu lze zpracovávat osobní údaje pouze za předpokladu, že je splněna některá z podmínek § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb. Společenství nedisponovalo souhlasem se zpracováním osobních údajů formou audiovizuálních záznamů ani od svých členů, ani od ostatních uživatelů jednotlivých bytů, ani od návštěvníků domu popř. od dalších zaznamenávaných osob.

Smyslem právní úpravy ochrany osobních údajů v zákoně č. 101/2000 Sb. je, jak již bylo uvedeno, ochrana subjektu údajů před újmou na jeho právech, tj. ochrana před neoprávněným zasahováním do jeho soukromého a osobního života a před neoprávněným zpracováním osobních údajů. Tato základní práva, která jsou zakotvena v čl. 7 odst. 1 a 10 Listiny základních práv a svobod, mají přednost před případnými zájmy správce na zpracování osobních údajů. V případě kamerového sledování je tedy nezbytné striktně uplatňovat zásadu přiměřenosti jeho využití, tj. tyto systémy lze použít pouze v případě, když se jiná opatření, ukáží být nedostatečnými a zpracovávané údaje jsou přiměřené sledovaným účelům. Zpracování audiovizuálních záznamů dokumentujících činnost dotčených osob v prostorách domu pro účely určené Společenstvím, tedy pro zabránění poškozování domu a jeho vybavení ve společných prostorách, nelze podřadit pod žádnou z podmínek ustanovení § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb., umožňujících zpracování osobních údajů bez souhlasu subjektů údajů. Výslovně je třeba uvést, že není splněna podmínka ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., dle kterého lze osobní údaje zpracovávat bez souhlasu subjektu údajů za podmínky, že je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, přičemž takové zpracování nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života, protože předmětné zpracování pro ochranu práv správce není nezbytné, naopak charakter nežádoucích činností, k nimž v domě docházelo (např. opakované poškození panelu se zvonkovými tlačítky), je v hrubém nepoměru s tak závažným zásahem do základního lidského práva subjektů údajů, jakým je právo na ochranu soukromého a osobního života.

Účastník řízení má dále dle § 11 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. jako správce povinnost informovat subjekt údajů o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel budou osobní údaje zpracovány, kdo a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat a komu mohou být osobní údaje zpřístupněny, nejsou-li subjektu údajů tyto informace již známy. Správce musí subjekt údajů informovat o jeho právu přístupu k osobním údajům, právu na opravu osobních údajů, jakož i o dalších právech stanovených v § 21 zákona č. 101/2000 Sb. Pouhé vyvěšení tabulky s textem: „Tento objekt je střežen kamerovým systémem“ na vstupních dveřích do domu nelze posoudit jako dostatečné pro splnění uvedené informační povinnosti v plném rozsahu. Z textu nebylo zřejmé ani to, který správce prostor monitoroval a záznamy dále zpracovával. Rovněž ústní informace o nainstalování kamer v domě, kterou podal výbor Společenství vlastníkům bytů na schůzi Společenství dne 25. října 2006, nelze považovat za splnění uvedené informační povinnosti všem subjektům údajů a v zákonem stanoveném rozsahu.

Podle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. je správce povinen přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Skutečnost, že řídicí jednotka se záznamy byla v nepřetržitém provozu a záznamy byly bez identifikace i verifikace uživatele vždy volně přístupné všem osobám v kanceláři Společenství, a to jak k prohlížení, tak ke kopírování, byla nepochybně zásadním bezpečnostním rizikem pro uchovávané osobní údaje. Do kanceláře měl přitom přístup neurčitelný okruh osob, vzhledem k tomu, že klíče od kanceláře nebyly evidovány a počet dalších klíčů a jejich držitelů (kromě členů výboru Společenství) nešlo určit. Bylo zde i riziko násilného vniknutí do kanceláře, vzhledem k absenci bezpečnostních prvků na oknech i dveřích. Nebyla tedy přijata ani základní bezpečnostní opatření proti zneužití zpracovávaných záznamů s osobními údaji.

Podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je správce povinen uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Záznamy lze využít pouze pro dokumentování proběhnuvšího excesu, avšak i zde by bylo možno (v případě oprávněného pořizování záznamu, což však není tento případ) tolerovat uchovávání po dobu, kdy důsledek nežádoucího jednání se již musel projevit, resp. by měl být zjištěn (tedy maximálně po dobu 1 - 2 dnů), a aby tak nemuselo docházet k dlouhodobému uchovávání osobních údajů Společenstvím a tím k narušování soukromého a osobního života zaznamenaných osob nežádoucím způsobem.

Podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb. je ten, kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje, s výjimkou zpracování uvedených v § 18 zákona č. 101/2000 Sb., povinen tuto skutečnost písemně oznámit Úřadu pro ochranu osobních údajů před zpracováním osobních údajů. Společenství neoznámilo předem písemně Úřadu pro ochranu osobních údajů, že bude zpracovávat osobní údaje osob, které se pohybují ve společných prostorách domu prostřednictvím kamerového systému se záznamem.

Správní orgán považuje ve smyslu § 150 odst. 1 správního řádu skutková zjištění za dostatečná a na základě výše uvedeného považuje za prokázané, že účastník řízení porušil svým jednáním povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. e), § 5 odst. 2, § 11 odst. 1, § 13 odst. 1 a § 16 zákona č. 101/2000 Sb.

Při stanovení výše sankce bylo přihlédnuto zejména ke skutečnosti, že zpracování osobních údajů prostřednictvím kamerových systémů představuje významný zásah do práv na ochranu soukromí a na ochranu osobních údajů. Tento zásah je o to závažnější, že předmětné záznamové zařízení bylo instalováno, aniž by o tom osoby, které se ve sledovaných prostorách pohybují, byly náležitě informovány, a že počet subjektů údajů, které byly výše popsáním zpracováním osobních údajů dotčeny, byl značný. Při stanovení výše sankce bylo však přihlédnuto také k tomu, že účastník řízení splnil podle svého oznámení, které obdržel Úřad pro ochranu osobních údajů dne 28. června 2007, opatření k nápravě, stanovená kontrolním protokolem. S ohledem na veškeré uvedené okolnosti byla stanovena sankce při dolní hranici zákonné sazby.

Při rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit náklady řízení správní orgán vycházel z ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu, který správnímu orgánu ukládá povinnost uložit paušální částkou náhradu nákladů řízení účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, a z § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, kterou se stanoví paušální částka nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč.

S ohledem na výše uvedené, bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu.

Poučení: V souladu s § 150 odst. 3 správního řádu lze proti tomuto příkazu podat ve lhůtě 8 dnů, která začíná běžet dnem převzetí příkazu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení, u odboru správních činností Úřadu pro ochranu osobních údajů, který příkaz vydal, odpor, kterým se příkaz ruší a řízení pokračuje.

Praha 16. srpna 2007

Vanda Vaculíková
ředitelka odboru správních činností